

Sygn. akt II AKa 149/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lech Magnuszewski

Sędziowie: SSA Andrzej Czarnota

SSA Grażyna Świdorska - Wandor (spr.)

Protokolant: referent-stażysta Patrycja Gałęzowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Andrzeja Błażejaka

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r.

sprawy

J. G.

oskarżonej z art. 156 § 1 pkt 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 3 stycznia 2013 r., sygn. akt **XIV K 130/12**

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt V w ten sposób, że zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji, a wydatkami tego postępowania obciąża Skarb Państwa;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

III. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 457 § 1 k.p.k. Sąd Apelacyjny w Gdańsku sporządził z urzędu uzasadnienie wyroku wobec oskarżonej J. G., ograniczając - na mocy art. 458 k.p.k. w zw. z art. 423 § 1a k.p.k. - jego zakres co do rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, w której to części zmienił wyrok Sądu Okręgowego.

Wyrokiem z dnia 03 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku, wydanym w sprawie o sygn. akt XIV K 130/12, uznał oskarżoną J. G. za winną tego, iż w dniu 19 sierpnia 2011 roku w S. w trakcie awantury domowej umyślnie ugodziła nożem w klatkę piersiową byłego męża H. G. na skutek czego w/w doznał uszkodzenia śledziony z czynnym krwawieniem skutkującym usunięciem śledziony, rany przepony drażącej do jamy opłucnej powodującej powstanie odmy, które to obrażenia spowodowały ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, tj. przestępstwa z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i za to na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. skazał ją na karę 2 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary

zostało zawieszono na okres lat 5 tytułem próby. Dalej, na mocy art. 46 § 1 i 2 k.k. Sąd Okręgowy w Gdańsku orzekł od oskarżonej J. G. na rzecz pokrzywdzonego H. G. nawiązkę w kwocie 8.000 zł. Na podstawie art. 44 § 2 k.k. Sąd Okręgowy orzekł przepadek dowodów rzeczowych w postaci dwóch noży kuchennych oraz wymazówki, a na mocy art. 230 § 2 k.p.k. nakazał zwrócić dowód rzeczowy w postaci koszulki męskiej z krótkim rękawkiem – H. G. oraz dowód rzeczowy w postaci bluzki damskiej – J. G..

Sąd I instancji orzekł także o kosztach postępowania, obciążając oskarżoną w pkt V wyroku na podstawie art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o opłatach w sprawach karnych oraz na mocy art. 626 § 1 k.p.k. i art. 627 k.p.k. kosztami procesu, w tym opłatą na rzecz Skarbu Państwa w kwocie 300 zł.

Apelację od powyższego wyroku w całości wywiódł Prokurator Rejonowy w K. zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na treść wyroku polegający na przyjęciu, że J. G. uderzając nożem w klatkę piersiową byłego męża H. G., na skutek czego w/w doznał uszkodzenia śledziony z czynnym krwawieniem skutkującym usunięciem śledziony, tany przepony drażącej do jamy opłucnej powodującej powstanie odmy, które to obrażenia spowodowały ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, nie miała zamiaru zabić go a jedynie spowodować uszkodzenia ciała i dać mu „swoistą nauczkę”, podczas gdy wnikliwa analiza całokształtu materiału dowodowego, a w szczególności motywów i pobudek działania J. G., sposobu zadania ciosu, rodzaju użytego narzędzia, rodzaju spowodowanych obrażeń oraz zachowania w/w po dokonaniu czynu mogą i powinny prowadzić do uznania, że J. G. zadając cios byłemu mężowi działała w co najmniej ewentualnym zamiarze jego zabójstwa.

W petitum apelacji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

Oskarżona J. G. zaskarżyła powyższy wyrok w części dotyczącej kosztów procesu, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające zwolnienie oskarżonej od ponoszenia kosztów sądowych. Ponadto zarzuciła mu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 624 § 1 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, albowiem sytuacja majątkowa i wysokość osiąganych przez oskarżoną dochodów uniemożliwia jej uiszczenie kosztów sądowych.

W petitum zażalenia skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zwolnienie jej w całości od ponoszenia kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Przedstawione w złożonym przez J. G. środku odwoławczym argumenty okazały się zasadne o tyle, że doprowadziły do zmiany wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko skarżącej, iż jej sytuacja majątkowa i wysokość osiąganych przez nią dochodów uniemożliwiają jej uiszczenie kosztów procesu. W tym zakresie zasadnie oskarżona kwestionowała stanowisko Sądu I instancji, iż obciążenie kosztami procesu nie będzie stanowiło dla niej nadmiernego uszczerbku.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zasady zwolnienia oskarżonego w całości lub częściowo od zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych ustalone zostały w art. 624 § 1 k.p.k. Według tego przepisu zwolnienie oskarżonego w całości lub w części od zapłaty kosztów sądowych może nastąpić jeżeli istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby dla niego zbyt uciążliwe ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów, jak również wtedy, gdy przemawiają za tym względy słuszności.

Dokonana przez Sąd Okręgowy analiza okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu prowadzi do wniosku, iż Sąd a quo wadliwie ocenił realne możliwości zapłaty przez oskarżoną J. G. kosztów procesu. Zważyć bowiem należy, na co słusznie wskazywała skarżąca, iż na koszty procesu w niniejszej sprawie zostały złożone nie tylko opłata w kwocie 300 zł, ale przede wszystkim wysokie wydatki wygenerowane na skutek sporządzenia licznych

opinii przez biegłych sądowych. Ponadto, istotną okolicznością pozostaje fakt, iż oskarżona została na mocy wyroku Sądu I instancji zobowiązana do zapłaty nawiazki na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 8 000 zł, co stanowi dodatkowe, obligatoryjne obciążenie finansowe dla oskarżonej związane w wyniku procesu.

W powyższym kontekście uzyskiwany przez J. G. miesięczny dochód na poziomie 1235 zł netto jawi się jako niewystarczający celem zapłaty należności na rzecz Skarbu Państwa bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania. Nie sposób przy tym podzielić zapatrywania Sądu Okręgowego, iż w celu pokrycia kosztów procesu oskarżona może sprzedać samochód lub posiadaną nieruchomość, jeżeli zważyć, że jest współwłaścicielką wskazanych rzeczy razem z pokrzywdzonym, który skutecznie może utrudniać ich sprzedaż.

Nie znajduje również aprobaty Sądu Apelacyjnego pogląd Sądu I instancji, jakoby konieczność poniesienia kosztów procesu wpłynęła kształtująco na zachowanie oskarżonej i miała uzmysłwić jej nie tylko skutki prawne, ale i finansowe działania sprzeczne z prawem. Wskazać bowiem należy, iż rozważania w przedmiocie ponoszenia kosztów procesu mogą opierać się wyłącznie na porównaniu sumy tychże kosztów i dochodów oskarżonego, ewentualnie powoływać się na względy słuszności, o czym przesądza treść art. 624 § 1 k.p.k. Przepisy kodeksu postępowania karnego nie dostarczają podstaw do dodatkowej penalizacji oskarżonych poprzez obciążanie ich kosztami procesu. W tym zakresie stosowne środki karne przewidziane są przez prawo materialne i jedynie na podstawie jego przepisów możliwe jest nakładanie na oskarżonych obowiązków o charakterze majątkowym. Wobec oskarżonej, na co wskazywano powyżej, została orzeczona nawiazka w kwocie 8 000 zł, która stanowi adekwatny do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz zawinienia środek reakcji karnej i jest wystarczającą dolegliwością o charakterze majątkowym.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny uznał, że obciążenie oskarżonej J. G. kosztami procesu byłoby zbyt uciążliwe ze względu na jej sytuację rodzinną i majątkową oraz wysokość uzyskiwanych przez nią dochodów. W związku z tym Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie V i zwolnił oskarżoną od ponoszenia kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji, zaś wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa, o czym orzeczono, jak w punkcie I wyroku.

Kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze organ ad quem obciążył Skarb Państwa.